

Τα σχήματα κρύφτηκαν, τα χρώματα χάθηκαν

Μαθησιακές περιοχές και περιεχόμενα

- Παιδί και Μαθηματικά: Σχήματα
- Παιδί και Δημιουργία Έκφραση / Εικαστικά:
 - Μορφικά στοιχεία (σχήματα / χρώματα)
 - Επαφή με πίνακες μεγάλων ζωγράφων
 - Ελεύθερη σύνθεση με σχήματα
 - Δημιουργίες με άχροντο υλικό

Περιγραφή

Α φάση

Παρουσιάζουμε στα παιδιά ένα αρχείο, στο οποίο έχουμε συγκεντρώσει απλοποιημένες πληροφορίες για τον ζωγράφο Auguste Herbin, το ρεύμα της αφηρημένης τέχνης και επιλεγμένα έργα του*.

Στη συνέχεια, είτε με τη δική μας βοήθεια (αν η δραστηριότητα υλοποιείται διά ζώσης), είτε με τη βοήθεια των γονέων τους (αν η δραστηριότητα υλοποιείται από απόσταση), τα παιδιά θα αξιοποιήσουν ένα άχροντο ρολό από χαρτί για να φτιάξουν ένα μονόκιαλο. Η μία του άκρη θα πιεστεί για να πάρει τη μορφή ενός σχήματος: τετράγωνο, τρίγωνο ή παραλληλόγραμμο. Για τον κύκλο δεν χρειάζεται κάποια παρέμβαση. Τα παιδιά θα βάψουν την άκρη με έναν μαρκαδόρο, ώστε το σχήμα να είναι πιο ευδιάκριτο. Θα χρειαστούμε ποικιλία σχημάτων ώστε να μνη έχουν όλοι το ίδιο σχήμα -κιάλι**.

Ο/Η εκπαιδευτικός έχει εκτυπώσει πίνακες του Auguste Herbin με ποικίλα γεωμετρικά σχήματα (σε μέγεθος A4 ή μεγαλύτερο). Πάνω στα διάφορα σχήματα, έχει κόψει και έχει κολλήσει με επαναχρησιμοποιούμενη κόλα -πλαστελίνη, αντίστοιχα γκρι σχήματα από χαρτόνι. Σε άλλη περίπτωση μπορεί να έχει τοποθετήσει αντίστοιχα γκρι σχήματα στο πρόγραμμα ζωγραφικής ή και σε αρχείο παρουσίασης, τα οποία σταδιακά θα μπορεί να σβίνει ή να τα μετακινεί στην άκρη της οθόνης. Έτσι, τα παιδιά αρχικά βλέπουν πίνακες με κάποιο χρώμα στο φόντο και με διάφορα γκρίζα σχήματα που έχουν μαύρο περίγραμμα (αυτά που δημιούργησε ο/η εκπαιδευτικός).

Και το παιχνίδι αρχίζει!

«Πού' ν' το, πού' ν' το, αυτό το σχήμα, ψάξε, ψάξε και θα το βρεις. Και θα το βρεις, και θα το βρεις, αυτό το σχήμα που ζητείς. Ποιος έχει τριγωνικό κιάλι και βλέπει κάποιο τρίγωνο;».

Παραλλάσσοντας το τραγουδάκι από γνωστό παιχνίδι, ο/η εκπαιδευτικός τραγουδά μαζί με τα παιδιά, καθώς τα παιδιά εξετάζουν με τα κιάλια των πίνακα για να βρουν τα διάφορα σχήματα. Μόλις κάποιο παιδί ονομάσει το σχήμα, και προσδιορίσει τη θέση όπου βρίσκεται το σχήμα που εντόπισε (π.χ. στην άκρη κοντά στο δάχτυλό σου κυρία..., στη μέση, δίπλα από τον κύκλο...), ο/η νηπιαγωγός ξεκολλάει το γκρι χαρτονάκι -σχήμα, ή απομακρύνει το γκρι σχήμα που έχει δημιουργήσει πάνω στο έργο στον υπολογιστή, αποκαλύπτοντας από κάτω το αντίστοιχο χρωματιστό ή λευκό. Όταν αποκαλυφθούν όλα τα σχήματα, τα παιδιά θα δουν τον πίνακα, όπως είναι στην πραγματικότητα, με τα χρώματά του. Το παιχνίδι παίζεται για όσο χρονικό διάστημα χρειάζεται, ώστε όλα τα παιδιά να ανακαλύψουν με το κιάλι τους 1 ή 2 σχήματα, ή για όσο χρόνο διατηρείται το ενδιαφέρον τους.

Β φάση

Τα παιδιά γίνονται καλλιτέχνες και αξιοποιώντας έτοιμα κομμένα σχήματα που ζητούν από τον/την εκπαιδευτικό (τρίγωνα, τετράγωνα, παραλλογραμμα, κύκλους, ημικύκλια, γεμάτα ή άδεια, γραμμές καμπύλες και γωνίες) δημιουργούν τη δική τους σύνθεση, τον δικό τους πίνακα αφηρημένης τέχνης. Αν η δραστηριότητα γίνεται από απόσταση, οι γονείς αναλαμβάνουν να κόβουν τα σχήματα ή τις γραμμές που θα «παραγγέλνουν» τα παιδιά. Είναι σημαντικό τα παιδιά να ονομάζουν το σχήμα ή τη γραμμή που επιθυμούν να αξιοποιήσουν. Στο τέλος δίνουν έναν τίτλο στο έργο τους ανάλογα με τα σχήματα που αξιοποίησαν ή ανάλογα με αυτό που θυμίζει η σύνθεσή τους ή ανάλογα με την επιθυμία τους, και παρουσιάζουν τα έργα τους. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να συλλέξει τα έργα ή φωτογραφίες αυτών (ψηφιακά), ώστε να δημιουργηθεί ένα λεύκωμα ή ένα ψηφιακό λεύκωμα των έργων των παιδιών.

Συμβουλές - Διαφοροποιήσεις - Σημειώσεις

* Επιλεγμένες, απλοποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον καλλιτέχνη και το έργο του:

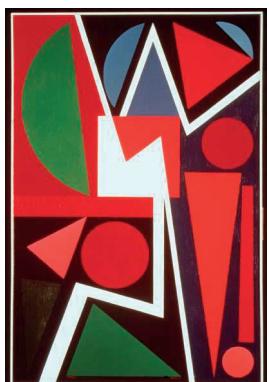
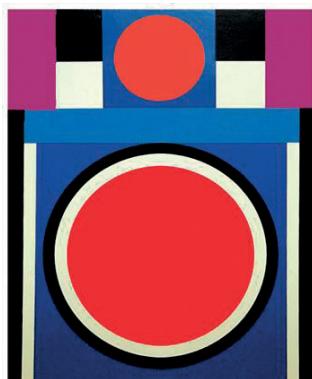
Ο Auguste Herbin (Ογκίστ Ερμπέν) γεννήθηκε και έζησε στη Γαλλία. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών. Έζησε και εργάστηκε πολλά χρόνια στο Παρίσι. Οι πίνακές του που θα δούμε, ανήκουν στο ρεύμα της αφηρημένης τέχνης. Ονομάζονται έτσι τα έργα τέχνης που δεν αναπαριστούν την πραγματικότητα, όπως την βλέπουμε, αλλά χροιμοποιούν σχήματα, μορφές, χρώματα και γραμμές για να δημιουργήσουν μια σύνθεση.

Πηγές:

https://en.wikipedia.org/wiki/Auguste_Herbin

<https://www.wikiart.org/en/artists-by-art-movement/abstract-art#!#resultType:masonry>

*Επιλεγμένα έργα του Auguste Herbin για το αρχείο παρουσίασης:

Εικόνα 1

<https://www.wikiart.org/en/auguste-herbin/blanc-1947>

Εικόνα 2

<https://www.wikiart.org/en/auguste-herbin/untitled-1959>

Εικόνα 3

<https://www.wikiart.org/en/auguste-herbin/alphabet-plastique-ii-1950>

Εικόνα 4

<https://www.wikiart.org/en/auguste-herbin/storm-1953>

** Για την υλοποίηση της δραστηριότητας από απόσταση θα πρέπει να έχει προγνωθεί συνεννόνη με τους γονείς ώστε να γνωρίζει καθένας ποιο σχήμα χρειάζεται να δώσει στο κιάλι και έτσι να έχουμε κιάλια όλων των σχημάτων, ανάλογα και με τα έργα που θα επεξεργαστούμε (π.χ. αν ο πίνακας δεν έχει παραλληλόγραμμα, δεν χρειάζεται να φτιάξουμε τέτοια κιάλια). Τα κιάλια μπορούν να έχουν ίδην ετοιμαστεί από τους γονείς και τα παιδιά σε προγούμενη μέρα.

Παραδηλαγές

Σε μια παραλλαγή της δραστηριότητας για τη διά ζώσης διαδικασία, τα παιδιά μπορούν να ζητήσουν από τον/την νηπιαγωγό τα λευκά σχήματα που χρειάζονται προκειμένου να «κρύψουν» τα χρωματιστά σχήματα του πίνακα. Έτσι μπορεί να οργανωθεί ένα ομαδικό παιχνίδι με νικήτρια ομάδα εκείνη που θα καταφέρει πρώτη να «κρύψει» όλα τα σχήματα του πίνακα.

Αν η διαδικασία υλοποίησης γίνεται από απόσταση θα μπορούσε η εξερεύνηση των σχημάτων να επεκταθεί στο περιβάλλον κάθε παιδιού. Έτσι τα παιδιά θα αναζητήσουν και θα βρουν αντικείμενα στο σπίτι τους που θυμίζουν το σχήμα που έχει το κιάλι τους, π.χ. για όσο χρόνο διαρκεί ένα μουσικό κομμάτι. Στη συνέχεια, μπορούν να παρουσιάσουν τα ευρήματά τους και να επιχειρήσουν να δημιουργήσουν μια σύνθεση τριών διαστάσεων, πάνω σε ένα δίσκο, με αυτά τα αντικείμενα, εμπλουτισμένη και από σχήματα που και πάλι θα ζητήσουν από τους γονείς τους.

Διευκρίνιση:

Η διαδικασία που αφορά την εξ αποστάσεως εκπαίδευση αναφέρεται σε έκτακτες υγειονομικές συνθήκες, όπως προέκυψαν λόγω της πανδημίας covid. Οι δραστηριότητες που περιγράφονται δεν έχουν τα χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και οι δημιουργοί των δραστηριοτήτων επιθυμούν να τονίσουν ότι δεν θεωρούν αυτού του είδους την εκπαίδευση κατάλληλη για παιδιά ηλικίας νηπιαγωγείου. Για την εκπαίδευση των μικρών παιδιών είναι ιδιαιτέρως σημαντική η διά ζώσης αλληλεπίδραση με τους συμμαθητές και με τους εκπαιδευτικούς.

Δημιουργοί:

Αγγελική Βελλοπούλου, Νηπιαγωγός, Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
Μαρία Τσιτσιά, Καθηγήτρια, Βρεφονηπικόμος, Φοιτήτρια ΤΕΕΑΠΗ Γ' έτους
Θάνος Ευάγγελος, Μουσικός, Εκπαιδευτικός, Φοιτητής ΤΕΕΑΠΗ Γ' έτους